

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal Natuur &
Regio**
Programmadirectie Natura 2000

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGNR-PDN2000 / 13113349

Uw kenmerk
2013Z11569

Datum 2 juli 2013
Betreft De monitoring in het kader van Natura 2000

Geachte Voorzitter,

Hierbij treft u aan de antwoorden op de vragen van het lid Dijkgraaf (SGP) over de monitoring in het kader van Natura 2000 (ingezonden 7 juni 2013).

1

Op welke wijze gaat u in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn uitvoering geven aan de onder meer door de Europese Commissie gewenste monitoring van het voorkomen en de kwaliteit van habitattypen en soorten ten behoeve van onder meer het up-to-date houden van de Standaardgegevensformulieren?

Antwoord

Voor het Standaardgegevensformulier stelt de Europese Commissie geen specifieke monitoring verplicht. De landelijke meetnetten van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) en de monitoring van habitattypen door de provincies en Rijkswaterstaat zijn de basis voor de rapportage over het landelijk voorkomen en de kwaliteit van habitattypen en soorten die beschermd moeten worden op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Naast deze monitoring vindt in de Natura 2000-gebieden zo nodig extra monitoring plaats om te kunnen beoordelen of de genomen gebiedsmaatregelen leiden tot het behalen van de voor het gebied gestelde doelen voor habitattypen en soorten. Alle op deze manier vergaarde informatie kan worden gebruikt om het Standaardgegevensformulier up-to-date te houden.

2

Wanneer gaat u artikel 11 van de Habitatrichtlijn implementeren in nationale wetgeving?

Antwoord

Artikel 11 van de Habitatrichtlijn bevat de algemene verplichting voor lidstaten om toe te zien op de staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde dier- en plantensoorten op hun grondgebied. Daarbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan de zogenoemde prioritare typen natuurlijke habitats en de prioritare soorten. Artikel 11 noopt tot monitoring, en zo nodig ook wijziging van de maatregelen die zijn gericht op het behoud of herstel van de betrokken habitats en soorten.

Er wordt nu reeds op een adequate wijze voorzien in de uitvoering van artikel 11 van de Habitatrictlijn, zoals ik in het antwoord op vraag 1 heb aangegeven. In het Wetsvoorstel natuurbescherming (Kamerstukken 33 348) wordt voor de duidelijkheid de verplichting van artikel 11 van de Habitatrictlijn ook wettelijk verankerd.

3

Gaat u ervoor zorgen dat in elk Vogel- en Habitatrictlijngebied frequent het voorkomen van de relevante habitattypen en soorten wordt gemeten? Zo ja, hoe?

Antwoord

Ja, in elk (reeds opgesteld of nog op te stellen) beheerplan zit een monitoringsparagraaf. Daarin wordt aangegeven hoe wordt gemonitord of de maatregelen leiden tot het realiseren van de doelen voor de te beschermen habitattypen en soorten in het gebied. Waar mogelijk wordt hierbij gebruik gemaakt van bestaande monitoring, zoals de in vraag 1 genoemde meetnetten.

Bovendien wordt, in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof, per Natura 2000-gebied een habitatypekaart opgesteld. Deze geeft op kaart de habitats en hun oppervlaktes in het gebied weer. Deze kaarten maken onderdeel uit van het beheerplan. De kaarten zullen, als daarvoor aanleiding bestaat, worden geactualiseerd. In ieder geval wordt iedere zes jaar, bij herziening van het beheerplan, gekeken of actualisering van deze kaarten nodig is.

4

In hoeveel Natura 2000-gebieden is de frequente monitoring van de ontwikkeling van habitattypen en soorten inmiddels goed geregeld en in hoeveel gebieden nog niet?

Antwoord

In mijn antwoorden op vraag 1 en 3 heb ik aangegeven hoe de landelijke en gebiedsgerichte monitoring is vormgegeven. In alle Natura 2000 gebieden is reeds sprake van monitoring. Verdere verfijning daarvan vindt, waar nodig, plaats in de beheerplannen.

5

Is voor iedere soort en habitatype in elk Natura 2000-gebied de begintoestand vastgelegd, zoals door de Europese Commissie in toelichting op artikel 6, lid 2, van de Habitatrictlijn is aangegeven (Beheer van Natura 2000-gebieden. De bepalingen van artikel 6 van de habitatrictlijn (Richtlijn 92/43/EEG). Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen, 2000)? Zo ja, waar is deze begintoestand vastgelegd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Bij de aanmelding van Natura 2000-gebieden is, met behulp van het standaardgegevensformulier, aangegeven welke natuurwaarden in de gebieden aanwezig

zijn. Daarna volgt formele aanwijzing met behulp van aanwijzingsbesluiten. In die aanwijzingsbesluiten is de gewenste ontwikkelrichting van soorten en habitats aangegeven opdat een landelijk gunstige staat van instandhouding voor deze soorten en habitats wordt gerealiseerd. Uit de zienswijzen, die zijn ingediend nadat de ontwerp-aanwijzingsbesluiten ter inzage zijn gelegd en uit andere bronnen is hiervoor nieuwe ecologische informatie beschikbaar gekomen. Daaruit is gebleken dat in de standaardgegevensformulieren soms habitats of soorten zijn opgenomen, die feitelijk niet aanwezig waren in het gebied bij het invullen van het formulier. Voor deze soorten zijn de doelen geschrapt in de aanwijzingsbesluiten. Habitats en soorten van de bijlagen I en II, die niet zijn opgenomen in het standaardgegevensformulier, maar waarvan is gebleken dat die wel voorkomen, zijn wel opgenomen in de aanwijzingsbesluiten. Verschillen tussen de standaardgegevensformulieren en de aanwijzingsbesluiten komen dus voort uit toegenomen kennis in de tijd tussen aanmelding en aanwijzing. De standaardgegevensformulieren zullen overeenkomstig de procedure van artikel 4 van de Habitatrichtlijn zo spoedig mogelijk worden verbeterd op deze punten. Dit gebeurt na definitieve aanwijzing van de Natura 2000-gebieden. Op deze manier is de begintoestand duidelijk vastgelegd en zijn er geen discrepanties meer tussen het aanwijzingsbesluit en het standaardgegevensformulier. Voor de tot september van dit jaar te nemen aanwijzingsbesluiten, zal dit bij de jaarlijkse actualisatie van oktober gebeuren.

6

Is de monitoring in het kader van artikel 11 van de Habitatrichtlijn zodanig opgezet dat de hiervoor genoemde begintoestand als referentiepunt genomen wordt?

Antwoord

Monitoring is er op gericht om vast te stellen of de soorten en habitats zich ontwikkelen naar de landelijke gunstige staat. Zowel deze landelijk gunstige staat als bovengenoemde begintoestand zijn daarbij referentiepunt.

7

In hoeverre geeft de Landelijke Vegetatiedatabank van Alterra een goed beeld van alle waarnemingen die gedaan worden inzake het volgen van de oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en soorten?

Antwoord

Databanken, zoals de Landelijke Vegetatie Databank (LVD) met vegetatieopnamen en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) met gegevens van soorten, zijn primair gericht op het opslaan van ruwe gegevens van waarnemingen. Voor het volgen van ontwikkelingen in de oppervlakte en kwaliteit van habitattypen respectievelijk soorten zijn deze databases niet zonder meer geschikt. Daarvoor is nadere bewerking van deze ruwe gegevens noodzakelijk, zoals een omzetting van vegetatieopnamen naar habitattypen.

8

Bent u bereid alle meet- en observatiegegevens van de afgelopen twintig jaar met betrekking tot het voorkomen van de Noordse woelmuis (H1340) in Natura 2000-gebied Haringvliet naar de Kamer te sturen?

9

Bent u bereid voor de habitattypen H3130 (zwak-gebufferde vennen) en H6410 (blauwgraslanden) in Natura 2000-gebied Stelkampsveld, voor het habitatype H7110A (actieve hoogvenen) in het gebied Engbertsdijksvenen, voor het habitatype H7140B (veenmosrietlanden) in het gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en voor de soort H1340 (Noordse woelmuis) in het gebied Eilandspolder aan te geven wanneer en op welke wijze metingen zijn gedaan om de ontwikkeling van oppervlakte, kwaliteit, aantallen en dichtheid van de betreffende habitattypen en soorten te kunnen volgen?

Antwoord

Ik verwijs u naar de antwoorden op uw vragen van 25 september 2012 aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2012-2013, nr. 84. De voortouwnemer is de aangewezen partij om relevante informatie over de aanwezigheid van natuurwaarden in een Natura 2000 gebied op te vragen. Voorts verwijs ik u naar de Nationale Databank Flora en Fauna. Zie verder mijn antwoorden op vraag 10 en 11.

10

Bent u bereid ervoor te zorgen dat belanghebbenden rechtstreeks en gratis inzage kunnen krijgen in de voor het betreffende gebied in de Nationale Databank Flora en Fauna opgenomen data?

Antwoord

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is onafhankelijk van de overheid gepositioneerd. De data zijn voor iedereen toegankelijk. Wel wordt voor het verkrijgen van data een kostendekkend tarief gevraagd. De overheid zal dit niet voor belanghebbenden vergoeden.

11

Bent u bereid voor die Vogel- en Habitatrichtlijngebieden waar het Rijk het bevoegd gezag is belanghebbenden rechtstreeks en gratis inzage te bieden in de voor de betreffende gebieden in de Nationale Databank Flora en Fauna opgenomen data?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 10

**Directoraat-generaal Natuur &
Regio**
Programmadirectie Natura 2000

DGNR-PDN2000 / 13113349

Staatssecretaris van Economische Zaken